

Zamrzlý kráter vyhaslé sopky

VÝSTUP NA HORU SÁVALÁN NA SEVERU ÍRÁNU

Nejbližší a nejsnáze přístupná „skoropětisícovka“, takový může být pro Středoevropana íránský Sávalán (4811 m). Výstup na vrchol je chodeckou záležitostí bez nutného horolezeckého vybavení. Hladké svahy vyhaslé sopky mají kouzlo i v zimě – vyrostly tu jedny z nejpoblázněnějších sjezdovek v zemi.

Výstup na bezmála pětisícový Sávalán, který výškou přesahuje třeba i Mont Blanc, netrvá déle než den a půl a neplatí se za něj žádný poplatek.

FOTO: JIRÍ ŠADKY

Impozantní hora Kúhe Sábálán (ázerbájdžánský Sávalán Dágh) vymezuje východní hranici Arménské vysočiny, jejímž je po Araratu druhým nejvyšším vrcholem. Pro íránské Ázerbájdžánce se stala doslova národním symbolem.

Za dobré viditelnosti ji lze spatřit na vzdálenost přesahující sto kilometrů. Rozeklaný hřebec se jeví skalnatými štíty, na nichž se udržují drobné ledovce. Kdo by to čekal v íránském vedru! Jenže tady v zimě panují podobné mrazy jako v ruských stepích, kontinentální klima a nadmořská výška přináší své. Celá navazující náhorní planina v okolí města Ardabíl je zřejmě nejchladnější oblastí Íránu.

Velbloudi i terénní auta

Je večer, když přijíždíme do poslední, nejvýše položené vesnice, odkud už lze rozlišit jednotlivá sněhová pole na úbočí Sávalánu. Překvapí nás řídký vzduch a náhlý chlad, docela nezvyklý na íránský srpen. Stotisícový Mešghin Šár teď leží jako blikající koberec hluboko

pod námi. Všudypřítomné děti, které se od pro ně vzácného návštěvníka nehnou na krok, a podmanivá ves s různobarevnými záplatami políček dávají tušit, že velký výstup začíná právě zde.

Hlavní prашná cesta vede z vesnice vzhůru – napříč masivem míří k jihu. S obtížemi je sjízdná i pro terénní auta, ale mnohem častěji po ní procházejí karavany velbloudů. Stoupání ze vsi pod vrchol nám zabere celý den. Úzká, ale proslapaná pěšina zavede návštěvníka neomylně až k útulné Panagho. Teprve odtud se příkrě zvedá majestátní kužel hory. Na samý vrchol sopečného masivu zbývá posledních sedm set metrů.

Útulna se zdá být příliš honosný titul pro nevzhlednou budku. Oblá střecha z plechu završuje stěny ze stejného materiálu popsané domácími graffiti a vzkazy. I když objekt vypadá jako maringotka, dvě řady paland a molitan na podlaží vytvářejí nečekaný komfort pro dobrých třicet lidí. Voda se dá nasbírat z tajícího sněhu, osvětlení zajišťují petrolejky.

Jak se tam dostat

Cesta k vulkánu Sávalán může začít v Tabrizu, největším městě íránského Ázerbájdžánu, odkud je to k úpatí 200 kilometrů. Jiná trasa vychází z Ardabílu, metropole stejnojmenné provincie, a vede přes lázeňské letovisko Sará ejn. Meziměstské přesuny v Íránu jsou poměrně jednoduché, vyplatí se využít dálkové autobusy, které jsou 3 – 5krát levnější než u nás. K přiblížení pod vrchol postačí najmout si taxi z nejbližšího města: 20 kilometrů lze usmlouvat na 20 tisíc riálů za auto (asi 40 korun), což je cena, kterou platí místní.

Zajímavější variantou je stopování. Motorizovaní výletníci obvykle batůžkářům zastaví, následný účet se rozevírá od nuly (včetně pozvání na piknik) až po desítky dolarů (přistoupit na takový obchod ovšem má háček: zvyšuje cenu pro všechny další příchozí). Námahu z vysokohorského výstupu lze už za hodinu nebo dvě spláchnout ve vlnách Kaspického moře, které se při troše štěstí dá spatřit z vrcholových skal.